

Lwgda Gyoengqde Ronghsagsag

他们 眼 里 的 光

□ Linz Hungz Sij Vangz Gyanghmyauz Hoiz

林虹 著 王江苗 译

“Couh Laujhwz?” Gou dingq gvaq diuz mingz-coh de, gaxgonq couh dingqgangj gij cazndaem de gig okmingz. Youq gwnz roen Dacungh Mbanjyauz, ginggvaq aen cehgenh banggunz cazndaem de, hoeng de mbouj youq gunghsw, youq aen canghgu mbanj Yauzcuz wnq yawj caz, vihneix lij caengz raennaj. Yienznaeuz caengz raennaj, hoeng gaeng yawjraen gij gveihmoz aen cehgenh banggunz cazndaem de. Ndaw cehgenh, vunzhong nyaengq-nyat, naengj ndei gij caz sou ndaej haenx, caiq raix haeuj aenvunq gihgi guh caz, caiq aeu gihgi naenx roengzbae, daengz seiz le cij dawz okdaeuj, couh baenz bingcazndaem. Doengh gij bingcazndaem neix yaenq miz gak cungj doz roxnaeuz cihsaw, cungj dwg dinghguh. Gou youq ndaw gvih langhbaij, yawjraen gak cungj cazndaem dinghguh, lumjbaenz aen bingcazndaem yaenq miz cihsaw “laebdangj 100 hopbi”, neix dwg aeu daeuj souyo, gig miz yiyi. Gou caeuq boux gunghyinz mehmbwk ndaw cehgenh banggunz ganggoj, de ræk goujcau, yienznaeuz yawj mbouj cingcuj fajnaj de, hoeng yawjraen gok bwnda de mbehai riunyumj. Gou cam de guhhong dwgrengz lwi? De riu: “Mbouj dwgrengz law, youq baknaj ranz swheij dajgoeng canhcieuz, youh ndaej guenj ranz, ndei gvaq lo.”

“Couh Laujhwz dwg gij mingzdaeg vunz dang-dieg hawj boux laujcungj cazndaem Denhcouh an, gij cazndaem de cujyau dwg dinghguh caz, gangj-bingz ndei. Doenghbaez aen gunghsw mbawcaz de bangrengz duetgunz gungndongj, seizneix youh bangrengz lajmbanj saenqhwn.” Liuz suhgi gaisau naeuz.

Couh Laujhwz, mingzdaeg loq dojdat, gyoengq beixnuengx Yauzcuz baenzneix ndiepgyaez heuh de, wnggai dwg bouxseng’ eiq ndaej daengz vunzmbanj gingqcungh ndeu.

“Neix dwg mbanj Yauzcuz dou youq duetgunz gungndongj aen hanghmoeg canjnieb lienздаemh gij vunqsik moq ‘giyez + gihdi + hozcozse + ranz-gungzhoj + ciengx caz + sanduk’.” Liuz suhgi laebdaeb gaisau. Boux daih’ it suhgi nienzcoz neix, lwgda ndongqndik, naengzganq dangqmaz, cing-saenz gvaekgvaek, miz siengjap, miz naengzlig guhhong cauhoq, miz de daiqlingx, gij hong lajmbanj saenqhwn Swhdungh Cunh guh ndaej hoenghwdhwd.

Liuz suhgi dwg capmbanj daih’ it suhgi swhfaz bumwnz baij daeuj, de mboujdan daiqlingx daihgya caez guh ndei gij hanghmoeg canjnieb ndaw mbanj, lij dawz gij ciennieb cihsiz bonjfaenh bujgiz hawj vunzmbanj, ciengzseiz hawj vunzmbanj hwnjdangz goq fapceiq, hawj vunzmbanj hag fap、rox fap、souj fap.

Byaij ok ranznamhcuk, gou raen henz dou ranznamhcuk ciengx caz, venj gaiq baiz cuk ndeu, gwnzde sij: Cazndaem Denhcouh. Baihlaj sij: Ranz

“周老黑?” 我听过他的名字, 之前就听说他的黑茶很出名。来大冲瑶寨的路上, 经过他的黑茶扶贫车间, 但他不在公司, 在另外一个瑶族村的仓库看茶, 因此还未谋面。虽未谋面, 但已看到了他黑茶扶贫车间的规模。车间里, 工人在忙着, 把收上来的茶蒸好, 然后倒进制茶机器的模具中, 再把机器压上去, 到一定的时间再取出来, 就成了黑茶饼。这些黑茶饼印有各种图案或文字, 都是定制的。我在展示柜里, 看到各种定制的黑茶, 比如印有“建党一百周年”字样的黑茶饼, 这是拿来收藏的, 很有意义。我和扶贫车间的一位女工聊天, 她戴着口罩, 虽然看不清她的面容, 但能看到眉梢舒展的笑容。我问她工作辛苦吗? 她笑: “不辛苦, 在自己家门前就能打工赚钱, 又能照顾家里, 很好了。”

“周老黑是当地人给天洲黑茶老总起的外号, 他的黑茶主要是定制茶, 口碑好。之前他的茶叶公司助力脱贫攻坚, 如今又助力乡村振兴。” 刘书记介绍着。

周老黑, 外号有点土气, 被瑶族同胞叫得这么自然亲切, 应是一位得人心的商人。

“这是我们瑶族村在脱贫攻坚的产业项目上, 延续了‘企业+基地+合作社+贫困户+养茶+竹编’的新模式。” 刘书记继续介绍着。这位年轻的第一书记, 目光如炬, 很精干, 有着蓬勃的朝气, 有想法, 有创新的工作能力, 在他的带领下, 狮东村的乡村振兴工作做得红红火火。

刘书记是司法部门派来的驻村第一书记, 他不仅带领大家一起做好村里的产业项目, 还将自己的专业知识普及给村民, 经常给村民上法制课, 让村民学法、懂法、守法。

走出土屋, 我看见养茶的土屋门边, 挂着一个竹牌子, 上面写着: 天洲黑茶。往下, 写着: 养茶合作社。再往下是盘大哥的名字, 然后是编号、时间和电话号码。

太阳晒到地坪了, 深秋的太阳, 暖暖的, 像金子一样。盘大哥的妻子坐在阳光中麻利地破着竹篾, 她神情平和, 脸上是淡淡的笑容, 完全不介意镜头的存在。山里人就是这么朴实自然, 你拍你的, 我做我的, 不像城里人, 如果镜头对着自己, 会平整下着装什么的。

“盘大哥, 你们编织的手艺有多久了?” 我拿起一根竹篾看着。

“祖辈传下来的, 哪晓得啰。” 盘大哥笑着。

刘书记说, 瑶族村地处深山老林, 盛产麻竹, 加之村民有竹编手艺, 所以, 他们在村里办了竹编扶贫车间。村民编织的竹篾, 周老黑的茶叶公司收购回去装茶。村民除了编制装茶的竹篾, 还可以编织簸箕等各种竹器。

是的, 这是一个朝阳产业, 村民们在家门口就可以打工赚钱了。

盘大哥的母亲靠着土墙, 在编一个簸箕。一群毛茸茸的小鸡, 摇摇晃晃地走着, 叽叽喳喳的。这样的场景让我想到岁月静好, 我拉过板凳, 坐在土屋旁, 和盘大哥母亲聊天。

“阿姨, 你编的簸箕, 一个可以卖多少钱?”

盘大哥的母亲停下手中的活, 看看我, 眼里透着安详的光, 只是笑着。她听不懂我说的普通话。盘大哥用瑶语说了一遍, 然后接话说: “六七元一个, 一天可以编两三个。”

“那装茶的竹篾呢?” 我指着编好的方形竹篾问。

“九元一个, 一根竹子可以编十个竹篾, 编一个竹篾要一个多小时, 如果编得快, 一天可以编十个左右。”

“如果每天都编, 一个月有三千元收入, 一年有三四万元的收入啊。” 我帮他们算这个数。盘大哥依旧笑眯眯的: “不一定的, 要周老黑来收购或者市场上有销路才得。”

Doxgap Ciengx Caz.” Caiq roengz baihlaj, dwg diuz mingzcoh Gobanz, lij miz bienhauh、seizgan caeuq dienhvah hauhmax.

Daengngoengz ciuq daengz diegbingz lo, ndit-rongh seizcou mwhlaeng, raeujrubrub, lumj gim nei. Mehyah Gobanz naengh youq laj ndit, baq duk vaiqvut, de yienghceij unqswnh, riunyumnyum, gingqdouz ingj de hix mbouj dawz haeusim saekdi. Vunz ndaw bya couhdwg baenzneix simsoh swyenz, mwngz ingj faenh mwngz, gou guh faenh gou, mbouj lumj vunz ndaw singz, danghnaeuz gingqdouz ingj swheij, yaek bingzcingj ndangdaenj baez ndeu.

“Gobanz, gij dinfwngz san duk sou miz geijlai nanz lo?” Gou gaemdawz diuz duk ndeu yawj.

“Ciuhgoeng cienz roengzdaeuj, bouxlawz rox lo.” Gobanz riufwfw.

Liuz suhgi naeuz, mbanj Yauzcuz youq ndaw ndoeng ndaw lueg, dauqcawq maj gofaiz, caemhcaiq vunzmbanj rox dinfwngz san duk, ndigah, gyoengqde youq ndaw mbanj banh aen cehgenh banggunz san duk ndeu. Aen’gyoi vunzmbanj san haenx, aen gunghsw mbawcaz Couh Laujhwz soucawx dauq cang caz. Vunzmbanj cawzliux san gyoi cang caz, lij ndaej san aenndoengj gak cungj aen dawz.

Dwg bw, neix dwg aen canjnieb ngamqhwn ndeu, gyoengq vunzmbanj youq bakdou ranz couh ndaej dajgoeng canh cienz lo.

Daxmeh Gobanz ing mienhciegz namhcuk, cingq san aenndoengj. Gyoengq gaeqlwg bwnnyiem-nyiem ndeu, bibi buengqbuengq byaij dwk, heuh cici caca. Gij yienghsiengq neix hawj gou naemj daengz ndwenngoengz an’ onj vuenyungz, gou rag aendaengq gvaqdaeuj, naengh youq henz ranz-namhcuk, caeuq daxmeh Gobanz ganggoj.

“Mehbaj, mwngz san aenndoengj, aen ndeu gai ndaej geijlai ngaenz?”

Daxmeh Gobanz daengx gij hong ndaw fwngz, yawj gou baez ndeu, simdingh youh an’ onj, cij riunyumnyum. De dingq mbouj rox gij Bujdunghva gou gangj haenx. Gobanz aeu Vahyauz gangj baez ndeu, caiq cieq vah naeuz: “Roek caet maenz aen ndeu, ngoenz ndaej san song sam aen.”

“Yienghneix aen’gyoi cang caz ne?” Gou vix aen’gyoi seiq gak haenx cam.

“Aen gouj maenz, diuz faexcuk ndeu ndaej san cib aen gyoi, san aen gyoi ndeu yungh diemj lai cung, danghnaeuz san ndaej vaiq, ngoenz san ndaej cib aen baedauq.”

“Danghnaeuz ngoenzngoengz cungj san, ndwen miz sam cien maenz souhaeuj, bi miz sam seiq fanh maenz ngaenz souhaeuj ha.” Gou bang gyoengqde suenq aen soq neix. Gobanz lij dwg riunyumnyum: “Mbouj itdingh bw, Couh Laujhwz yaek daeuj soucawx roxnaeuz youq gwnz hawciengz gai ndaej okbae cij ndaej.”